

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΕΝ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ, ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΙΗ' ΚΑΙ ΙΘ' ΑΙΩΝΑ*

Ἀνέκδοτον δίπλωμα διδασκαλικόν.

«Ἐπὶ τοῦ κλεινοῦ Νεοφύτου τοῦ μετὰ ταῦτα δις πατριαρχίσαντος ἤτο ἐπόμενον ὅτι καὶ ἡ πνευματικὴ κατάστασις τοῦ τόπου ἔλαβε ζώην τινα, διότι ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἀνεγερθεῖσῃ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Τιμίου Προδρόμου τῷ 1728 ἐκ πολλῶν διδομένων πειθόμεθα ὅτι ἐδχηματίσθη κατ' ἀνάγκην γραμματοδιδασκαλεῖον, ἐνῶ ἐφοίτων κατὰ παράδοσιν ἱεροποιαῖδες, ὡς ὠνομάζοντο τότε οἱ μαθηταὶ οἱ ἐν τοῖς ναοῖς διακονοῦντες ὡς ὑποτακτικοὶ τῶν ἡγουμένων καὶ μοναχῶν. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐλειτούργησε τακτικῶς».

«Ἄξιον δὲ νὰ μνημονεύσωμεν ἐνταῦθα ὅτι ἐξ Ἀθηναίου ἀνδρὸς διεδόθη νέον φῶς ἐν Καισάρειᾳ, τῇ πατρίδι τῶν Βασιλείων καὶ Γρηγορίων, ἐν αὐτῇ τῇ πόλει, ἥς κατὰ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον γνῶρισμα ἦσαν οἱ λόγοι, καὶ τῇ Καππαδοκίᾳ, ἥτις ἄλλοτε κατὰ Διόδωρον τὸν Σικελιώτην (ΛΑ', 31) ἀγνοουμένην πάλαι ἐμβιωτήριον τοῖς σεπαιδευμένοις ὑπῆρχεν. Ὁ Ἀθηναῖος οὗτος ἦν ὁ ἀπὸ Σβορνικίου χρηματίσας μητροπολίτης Καισαρείας Καππαδοκίας Γρηγόριος¹ ἀπὸ τοῦ 1773—1796».

Ἐπὶ τῆς πολυετοῦς αὐτοῦ ἀρχιερατείας—δεκατρία μόνον ἔτη διέτριψεν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ—πολλὰ κακῶς εὐρημένα ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ διυψήθησε, τὸ χρέος αὐτῆς κατὰ 3/4 ὑπεβίβασεν (ἀπὸ 110 εἰς 30 πούγγια) τὰ τῶν ἐκκλησιῶν διέταξε καὶ κατώρθωσεν ἐκ τῆς ἐπιδημιῶν νὰ συστήσῃ σχολεῖον ἑλληνικὸν ἐν Καισάρειᾳ, ὅπερ τῷ 1792 διὰ σιγγιλλίου κατοχυρώθη. Ἐν τῷ σχολεῖῳ διώρισε διδάσκαλον τὸν πρωτοτύγκελλον αὐτοῦ Ἰγνάτιον τὸν μετὰ ταῦτα ἐπίτροπον αὐτοῦ καὶ ἐπίσκοπον Ναζιανζοῦ, ὄν καὶ πρὸ τῆς εἰς Καισάρειαν μεταβάσεως αὐτοῦ εἶχεν ἐκεῖσε προαποστείλει ἵνα προετοιμάσῃ τὰ κατὰ τὴν ὑποδοχὴν

(*) Ἴδε ἀριθ. 5, σελ. 85—87.

(1) Διεδέξατο ἐν τῷ θρόνῳ τῆς Καισαρείας τὸν ἀπὸ Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου Μακάριον ἐκβλήθη ἔντα κατὰ τινὰ χειρόγραφον σημείωσιν τοῦ παρελθόντος αἰῶνος. Ἡ ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Β. Πυλάδου τῷ ἐλλογιμῷ κ. Μ. Παράνικα χορηγηθεῖσα σημείωσις καὶ ὑπ' αὐτοῦ δημοσιευθεῖσα ἐν ὑποσημειώσει τῆς 118 σελ. τοῦ «Σχεδιάσματος» αὐτοῦ εὐρηται αὐτῇ λέξει ἐν χειρογράφῳ, περιέχοντι καὶ ἄλλας πληροφορίας, ἀποκειμένων τό γε νῦν παρ' ἡμῖν. Ὁ μακαρίτης Πυλάδης ἀρά γε ἠντλησε τὴν σημείωσιν ἐκείνην ἐκ τοῦ αὐτοῦ χειρογράφου;

Ὁ Γρηγόριος καθ' ἡμᾶς ἐχρημάτισε Καισαρείας μέχρι τοῦ 1796 ὃχι 1797 ὡς παρὰ πᾶσι φέρεται. Ἐν τε τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ» (1885) καὶ ἐν τῷ περὶ «Κουρούτσεμε» ἡμετέρῳ πονηματίῳ (ἐκδ. Ἀθηνῶν σελ. 21) ρητῶς φέρεται ὅτι ἡ ἐκκλησία τοῦ Κουρούτσεμε διὰ πῶλησιν μνημείων πρὸς τὰ φῆν τοῦ ἔτους Καισαρείας ἔλαβε γρόσια 150, ὅτι δὲ τῷ 1796 (ἰούλιον) ἐξελέγη διάδοχος αὐτοῦ ἀπὸ Μελενίκου ὁ Λεόντιος. Μῆτι λάθος ἐπισυνέβη ἐν τῇ ὑπ' ἡμῶν τότε ἀντιγραφῇ παροραθῆν;

αὐτοῦ¹. Ἐν τῇ σχολῇ διεδέξατο τὸν Ἰγνάτιον Γερμανὸς ὁ ἐξ Ἀλεξανδρείας τῆς κατ' Ἰσδόν, οὗ ἡ μνήμη μέχρι τῆς σήμερον διατελεῖ ἄλυστος. Βιογραφία τοῦ ἀνδρὸς λεπτομερῆς φέρεται ἐν τοῖς Καππαδοκικοῖς τοῦ κ. Ἀν. Λεβίδου² ὧστε θεωροῦμεν ἐνταῦθα περιττὸν νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν τὰ ἀλλαχοῦ εἰρημένα καὶ γνωστά. Κληθεὶς εἰς τὴν βασιλεύουσαν ὑπὸ τοῦ πατριάρχου πρὸς καλὸν τῆς σχολῆς αὐτοῦ, ἀφῆκε διάδοχον ἐν τῇ σχολῇ τὸν μετὰ ταῦτα ἡγούμενον τῆς μονῆς τοῦ Προδρόμου καὶ μεθῦστερον μητροπολίτην Καισαρείας Παῖσιον, τὸν ἐκ Φαράδων καταγόμενον. Τὸν Καισαρείας Παῖσιον εὐρίσκομεν ἐν χειρογράφῳ βίβλῳ, προσαχθεῖσῃ ἡμῖν, ἐν Καισάρειᾳ διατρίβουσι, πρὸς ἀγορὰν κατὰ τὰ μέσα τοῦ 1803, ἐκ τῆς πρωτεύουσῆς τῆς ἐπαρχίας ἀπελθόντα εἰς Κερμύραν. κομώπολιν δώρον ἀπέχουσαν. Ἐν τῷ χειρογράφῳ φέρονται: «ἐν ἔτει αὐγ' ὀκτωβρίου α' ὁ ὀσιολογιώτατος κύρ Παῖσιος ἐν τῇ κατὰ Καισάρειαν κόμη κερμύρη καλουμένῃ καθιδρύθη διδάσκαλος παρὰ τοῦ ἱεροκλήρυκος Γερμανοῦ τοῦ τῆς κατὰ Καισάρειαν κοινῆς σχολῆς διδασκάλου ἐπὶ Χ' Ἀντωνίου ἄρχοντος».

Τῷ 1804 ὁ Γερμανὸς μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐκ Καισαρείας τῇ ἐπινεύσει τοῦ μητροπολίτου Φιλοθέου ἀνήλθεν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τοῦ Προδρόμου καὶ ἤρξατο τῆς διδασκαλίας ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ ἰδρύματι, πρὸ μινῶν μόλις ἐπισκευασθέντι· διότι τὰ τοῦ ναοῦ τῆς Μονῆς ἐγκαίρια συνετελέσθησαν κατὰ τὰς ἡμετέρας ἐρένας τῇ κυριακῇ τῶν Μυροφόρων, Μαΐου 8, ἡ δὲ εἰς τὴν Μονὴν ἐγκαθιδρυσις τοῦ Γερμανοῦ τῇ 4 Ἰουνίου τοῦ Παῖσιου ἐκ Κερμύρας προσκλήθέντος καὶ ἀναλαβόντος τὴν ἡγουμένην τῆς Μονῆς³. Ὁ Γερμανὸς ἐπέζησε μέχρι τῆς 15 νοεμβρίου 1805. Μαθητὰὶ αὐτοῦ⁴ καὶ τῆς ἐν Μονῇ σχολῆς ἀνεφάνθησαν πλεῖστοι ἱερεῖς καὶ ἱερομναχοὶ, τεςσαρεςκαίδεκα δὲ καὶ ἀρχιερεῖς, ὧν ἐν ὑποσημειώσει τῆς 192 σελίδος τῶν Καππαδοκικῶν αὐτοῦ ὁ κ. Λεβίδης ἐν ὀλίγοις τά τε ὀνόματα καὶ τὸν βίον ὑποσημειοῦται. Ἐνταῦθα προστιθέμεθα ἡμεῖς καὶ δεκάτον πέμπτον τὸν ἐκ Μουταλάσκης Παρ-

1) Ὁ Ἰγνάτιος ἐξεκίνησεν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως τῇ 4 Σεπτεμβρίου καὶ ἐρ' ἵππου δι' Ἀγκύρας ἔφθασεν εἰς Καισάρειαν τῇ 22 τοῦ αὐτοῦ μηνός.

2) Σελ. 185 καὶ ἐξῆς. Εὐχῆς ἔργον ἦτο πᾶς φιλόμουσος ἰδίᾳ οἱ Καππαδοκαὶ νὰ ὑποβοηθήσῃ τὸν κ. Λεβίδην πρὸς ἐκτύπωσιν τοῦ Β' καὶ Γ' τόμου τῶν Καππαδοκικῶν αὐτοῦ, ἅτινα εἶνε ἔτοιμα.

3) Εἰς τὴν κτίσιν τοῦ ναοῦ τῆς Μονῆς, συνετελεσθεῖσαν ἀπὸ τῆς 16 ἰουλίου ἕως 19 Σεπτεμβρίου, ἐχορηγήσαν χρήματα ὅλαι αἱ ὀρθόδοξοι κοινότητες τῆς ἐπαρχίας, πρὸς δὲ ἐλήφθησαν καὶ δεκάκις γίλια γρόσια ἐκ τοῦ κοινοῦ σχολείου ἐπὶ τόκῳ. Ἐδαπανήθησαν ἐν ὄλῳ 240,865 γρόσια, ὡς βεβαιοῦται ἐν τοῖς λογαριασμοῖς τῇ ὑπογραφῇ τοῦ μητροπολίτου Φιλοθέου καὶ τῇ τοῦ προηγούμενου Παρθενίου.

4) Μεταξὺ τῶν πεντεκαίδεκα τούτων ἀρχιερέων εἶνε καὶ ὁ τὸν μητροπολιτικὸν θρόνον Ἀγκύρας κοσμῶν πανιερώτατος κ. Γεράσιμος. Περὶ τοῦ Γερμανοῦ τούτου ἔχει πολλὰ ὁ κ. Λεβίδης ἐπίσης δὲ λαμπρὰ καὶ ἀξιόλογον σημείωσιν παρέσχε τῷ φιλοπόνῳ ἐκδότῃ τοῦ «Σχεδιάσματος» κ. Μ. Παράνικα ὁ πανος. διευθυντῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Γρηγορᾶς κατέχουσαν τὰς σελ. 118—123.

θένιον, ιεροκήρυκα ἐν Σμύρνη καὶ διδάσκαλον, ἐκδότην τοῦ «Ἐγκυκλοπαιδικοῦ Λεξικοῦ», τιτουλάριον ἐπίσκοπον Λαοδικείας ἐν Ταταούλοις καὶ μετέπειτα τῇ 25 ἰουνίου 1880 εἰς τὴν μητρόπολιν Πισιδίαις προαχθέντα, ἦν θεοφιλῶς ἐποίησε μέχρι τῆς 10 Φεβρουαρίου 1886, ὅτε καὶ πρὸς Κύριον ἀπεδήμησε».

Μετὰ ταῦτα προστίθενται ὀλίγα περὶ τοῦ Παίδιου τοῦ μητροπολίτου Καισαρείας, τοῦ πρώην διδασκάλου καὶ ἡγουμένου ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Τ. Προδρόμου οὗ ὁ βίος γράφεται ἐν τοῖς Καππαδοκικοῖς τοῦ κ. Λεβίδου. Ἐπὶ τούτου ἠκμασεν ἢ ἐν τῇ Ἱερῇ Μονῇ Σχολῇ μάλιστα ὑπὸ τὸν ἠτορικώτατον καὶ λαμπροφώνωτατον Ἀγαθὰγγελον τὸν Καισαρείας τῆς Φιλίππου. Τὰ κατὰ τὴν βιογραφίαν αὐτοῦ εἶναι πολυδιήγητα, παραπέμπεται δὲ ὁ πλείω βουλόμενος εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Λεβίδου σεσημειωμένα ἐν τοῖς Καππαδοκικοῖς καὶ σημειώσιν τινα τοῦ κ. Γεδεών ἐν τῇ Παιδιαρχικῇ Ἀκαδημίᾳ, σ. 215.

Ἐνεκα τοῦ παρελθυθότος τῆς ὥρας δίκην ἐπιλόγου ἀναγινώσκειται πιστότατον ἀντίτυπον διδασκαλικοῦ διπλώματος, ὅπερ ὁ δωρησάμενος τῇ Ἱερῇ Μονῇ τοῦ Τ. Προδρόμου ἱατρὸς κ. Ἀλεκτορίδης σημειοῦται ὅτι εὐρέθη μεταξὺ τῶν βιβλίων τοῦ μακαρίτου πατρὸς αὐτοῦ ἐν Φερτακαίνις. Τὸ πτύχιον μήκους 0,45 μ. καὶ πλάτους 0,35, περιέχει τὰδε :

Ἐκδοτὶς Σπουδαστικοῦ διπλώματος.

«Ἀναστάσιος Ἱερόπαις, ὁ ἀπὸ Ἀραβῶν Κώμης Καππαδοκικῆς, νεανίσκος ἔμφρων, συνετός, οἰκονομικός, ζωηρός, νουνεχής, θεοσεβής, καὶ κοσμιωτάτης ἠθικῆς διαγωγῆς, τὰς σπουδαστικὰς αὐτοῦ διατριβὰς τακτικὰς ποιησάμενος ἐν τῇ θεολογικῇ καὶ ἐπιστημονικῇ Σχολῇ τῆς Ἱερᾶς καὶ σεβασμίας τοῦ Τιμίου Προδρόμου μονῆς, τῆς κατὰ Καισαρείαν τῆς Καππαδοκίας, παρὰ τῷ Πανιερωτάτῳ Ἀρχιδιδασκάλῳ κυρίῳ Ἀγαθαγγέλῳ τῷ καὶ Πρώην Μητροπολίτῃ Καισαρείας τῆς Φιλίππου, καὶ ἄπαν τὸ στάδιον διανύσας τῶν προσηκόντων μαθημάτων, καὶ ἐντελῶς σπουδάσας τὴν τε Ἑλληνικὴν φιλολογίαν καὶ Ποίησιν, καὶ τὴν Ἱερὰν θεολογίαν καὶ ρητορικὴν ἀκριβῶς, ἐξῆς δὲ κατὰ σειράν τὴν Λογικὴν, Μεταφυσικὴν, Δικαιολογίαν, Ἠθικὴν, Ἀριθμητικὴν, χρονολογίαν μαθηματικὴν, Γεωγραφίαν, Στοιχειώδη Ἀλγεβραν καὶ Γεωμετρίαν, καὶ πάντας τοὺς λοιποὺς οὐσιώδεις καὶ ἀναγκαίους κλάδους τῆς τε Ἑλληνικῆς φιλολογίας, καὶ τῶν ἐπιστημῶν, καὶ ἐν πᾶσι τούτοις ἀναδειχθεὶς δόκιμὸς τε καὶ ἀριστος, τιμᾶται τῷ ἐνσφραγίστῳ τούτῳ καὶ ἐνοπογράφῳ ἡμῶν ἀποδεικτικῶ, ἡγουν τῷ διδασκαλικῶ αὐτοῦ Διπλώματι· δι' οὗ δύναται ἀναμφιλέκτως ὁ αὐτὸς Λογιώτατος Κύριος Ἀναστάσιος Ἱερόπαις, κρατεῖν δημόσιον Διδασκαλικὴν Καθέδραν καὶ κατακοσμεῖν αὐτὴν ἀξίως πανταχοῦ τῆς θεοστηρίκτου Ὀθωμανικῆς Αυτοκρατορίας, ἄνευ τινος κωλύματος, ἐλευθέρως τε καὶ ἀνεμπόδιστως, καὶ μηδεμιᾶ δευτέρα ἐξετάσει (ἐκτὸς τῆς παρ' ἡμῶν προγενομένης) καθυποβαλλόμενος ὑπ' οὐδενὸς πώποτε, ὡς ἔχων ἀνὰ χεῖρας τὴν παρούσαν τῆς ἱκανότητος αὐτοῦ καὶ ἀξιοτήτος ἀπόδειξιν διὰ διπλώματος παρὰ τοῦ ἰδίου Καθηγτοῦ καὶ Διδασκάλου αὐτοῦ Πανιερωτάτου Κυρίου Ἀγαθαγγέλου· ὅθεν καὶ εἰς ἐνδειξιν τῆς ἀληθείας, καὶ πίστωσης τῆς ἐν τοῖς προει-

ρημένοις μαθήμασιν ἀπογρώτης κατὰ πάντα τελειοποιήσεως τοῦ ἀνωθι σημειωθέντος Λογιωτάτου Κ^{ου} Ἀναστασίῳ Ἱερόπαιδος, ἐξεδόθη, καὶ ἐδωρήθη τῷ αὐτῷ κατ' ἀξίαν τὸ παρ' ἡμῶν ἐνοπόγραφον καὶ ἐνσφραγιστὸν ἀποδεικτικόν, ἡγουν τὸ Διδασκαλικόν αὐτοῦ Δίπλωμα.

Ἐν τῇ κατὰ Καισαρείαν τῆς Καππαδοκίας Ἱερῇ καὶ σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ Τιμίου Προδρόμου αἰῶ^{ου} Σεπτεμβρίου α^{ου}.

Τ. Σ. † ὁ Π. Καισαρείας Φιλίππου Ἀγαθὰγγελος, ὁ καὶ Ἀρχιδιδάσκαλος.

Ἡ σφραγίς ἐπὶ σφραγιστικοῦ ἐρυθροῦ κηροῦ καὶ ἐπὶ προσθέτου χάρτου διακρινομένη φέρει ἀρχιερατικὴν μίτραν. Ἐν τῷ δεξιῷ μέρει διακρίνονται κεφαλαῖα τὰ γράμματα

	ΚΣ	καὶ	ἐν	τῷ	ἀριστερῷ	ΡΣ
κάτωθεν δ.	ΦΛ	»	»	»	»	ΠΠ
	ΑΓ	»	»	»	»	ΘΛ

1833.

ἵτοι † Καισαρείας Φιλίππου Ἀγαθὰγγελος 1833.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΕΡΩΣ

ὑπὸ Paul Bourget*.

Τοῦτο ἀκριβῶς ἀπετέλει τὸ ἄλυτον αἰνίγμα, ὅπερ ἐπέσυρε τὴν ζωηρὰν περιέργειαν καὶ τὰς σκέψεις τοῦ Λαυρεντίου κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ Μπαρμπέ Δεζουῆ μέχρι τῆς ὁδοῦ Βαλζᾶκ μεταβάσιν, ἣν μετὰ τινα καιρὸν ἐσυνείθισε νὰ ἐπαναλαμβάνῃ ἐξἄκεις τῆς ἐβδομάδος, πάντοτε δὲ περὶ τὴν τετάρτην ὥραν μετὰ μεσημβρίαν. Δὲν προήρχετο τοῦτο οὐδέποτε ἐξ ὀπισθολογισμοῦ, μολονότι ὁ Γεράρδος ὅταν ἤρχετο εἰς τὸν οἶκον καὶ εὗρισκε τὸν φίλον πάντοτε παρεκκλῆι αὐτὸν νὰ μείνῃ εἰς τὸ δειπνον καὶ νὰ διέλθῃ τὴν ἐσπέραν μετ' αὐτῶν. Ὅχι! ἀλλὰ διὰ τῆς συνήθους τοῖς ἐρώσι πολιτικῆς λεπτότητος ὁ Ἠλίας Λαυρέντιος εἶχεν αἰσθανθῆ μάλλον ἢ παρατηρήσει ὅτι ἡ κ. δὲ Βεῖλδ ἦτο πρόσωπον ἐξέχον πάντοτε καὶ εὐχαριστούμενον κατὰ τὸ τέλος τῆς μεταμεσημβρίας. Πράγματι ἄπασαι αἱ γυναῖκες δὲν ἔχουσι κατὰ τὴν ἡμέραν στιγμὴν τινα παροδικὴν καθ' ἣν ἡ ὠραϊότης αὐτῶν εὐρίσκεται ἐν πλήρει ἀρμονίᾳ μετὰ τοῦ χρώματος καί, οἷον εἶπεν, μετὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς τῶν πραγμάτων; Ὑπάρχουσι γυναῖκες εὐθυμοὶ καὶ γελοῦσαι, ὧν οἱ ἐλαφροὶ διανοητικοὶ ἀκισμοὶ εἰσὶ θελκτικώτεροι τῶν ὠραίων. Μετ' αὐτῶν δέον νὰ ζῆ τις ἐν τῇ οικειότητι ἣν παρέχει ἡ ἐξοχὴ ἢ αἱ παράλιοι πόλεις ὁ δ' ἀγαπῶν αὐτὰς ἀνὴρ ἀπολαύει πλειότερον τῶν θελκτικῶν αὐτῶν χαρίτων ἐν ἐκδρομῇ ἐφ' ἵππων ὑπὸ τὸν μῦλον ἀνατέλλοντα ἡλίου. Ὑπάρχουσι πάλιν ἄλλαι σοβαραὶ καὶ ὑπερήφανοι εἰς ἅς ἀρμολο-

(*) Ἰδε ἀριθμ. 5 σελ. 90—91.